Všichni vyhlíží manty a žraloky

Rybí školky byly všude kolem nás

Pláž před hotelem Dhiguveli na ostrově Dhigurah

Obvyklá jsou tu velká hejna ryb

Romantické západy slunce jsme tu měli každý večer

MALEDIVY

Ostrov Dhigurah

TEXT A FOTO: **REDAKCE BUDDY**

Hodina spinningu? Cyklistická kola se tu vysypala z potopené lodi a zůstala na svém místě nevyzvednuta. Slouží už jen jako potápěčská atrakce.

Maledivy by mohly být zapomenutým koutem světa, kdyby neležely na křižovatce obchodních cest z Asie a východní Afriky. Maledivy jsou skupinou atolů v Jižní Asii, v Indickém oceánu, jihozápadně od Indie. Název Maledivy vznikl ze slov dives = ostrovy a správa = male. Indové, Srílančané, Arabové, Portugalci, Nizozemci, Britové… ti všichni se tu vystřídali a vládli ostrovům, až teprve roku 1968 došlo k vyhlášení současné autonomní republiky Maledivy. V 70. letech minulého století ovšem začali mořský ráj objevovat turisté. A od této chvíle vzrostl počet zdejších resortů ze dvou na téměř sto třicet.

Maledivy jsou synonymem exotiky, luxusu a donedávna byly i nedosažitelností obydlených lokálních ostrovů. To vše už je minulostí, jen exotika stále zůstává. Kde jinde najdete nekonečné bílé pláže s palmami a tyrkysově modré moře s průměrnou celoroční teplotou 29 °C, kde pod vodou žije řada našich vysněných cílů. Tady si můžete splnit sny, pokud třeba toužíte vidět manty, žraloky vouskaté nebo žraloky obrovské.

My navštívili tento kouzelný kout světa prostřednictvím Češky žijící na Maledivách, Lucky, a její cestovní kanceláře *other way holiday*.

Alif Dhaal atol a ostrov Dhigurah

Pokračujeme v našem výletu po poznávání tropických ostrovů. Náš každodenní itinerář a přesný harmonogram připravila dle našich požadavků Lucka z CK *other way holiday*. Na tomto ostrově nám zajistila krásný hotel Dhiguveli Maldives a potápění s klukama z potápěčského centra Island Divers.

Po několika potápěčských dnech odjíždíme zpět lodí do Male, na mezinárodní letiště Velana, a hned přelétáme zase jinam prozkoumávat podmořský svět. Na letišti Maamigili přesedáme do rychlolodi a po půlhodince jízdy přistáváme u břehů ostrova Dhigurah, kde nás auto se zavazadly odváží do nového hotelu Dhiguveli. Pár metrů od hotelu prosvítá nám již známá tyrkysová modř. Naše první kroky opět míří do potápěčského centra Island Divers Dhigurah. Jsou tam místní, trochu stydliví, maledivští potápěči. Nicméně se snadno a rychle domlouváme na lokalitách a plánování ponorů na příští dny. Další dny probíhají jako přes kopírák, po snídani dodajvka a lodí na některou z lokalit, kde se vyskytují manty nebo velrybí žraloci. Zahlédneme i jiné žraloky, barakudy a mečouny. Po setkání s mantami a velrybákem na jižním Ari atolu aneb Alif Dhaal atolu po pár dnech odjíždíme lodí zpět, již za deště, na nedaleké letiště. Moře je celkem dost rozbouřené, cestou zahlédneme delfíny a létající ryby. Náš let je zpožděn, což je u vnitrostátních letů běžné, a tak máme dostatek času na shrnutí našeho dosavadního pobytu na Maledivách. Menší poloprázdné letadlo nás přepravuje zpět do Male, kde na nás v dešti už v podvečer čekají lidé z dalšího hotelu Plumerie. Opět jedeme ve vlnách rychlolodí na ostrov Thinadhoo na Vaavu atol. Ale o potápění zde až zase příště.

S potápěčským centrem Island Divers Dhigurah

A co jsme tu vlastně pod vodou viděli? Každý den jsme měli dva ponory na různých lokalitách. Mezi ponory probíhalo šnorchlování, opalování, hraní, lenošení a klábosení. Běžně se na ponorech můžete setkat s řadou druhů rejnoků: trnuchou vanicorskou (*Neotrygon kuhlii*), parejnokem temnoskvrnným (rejnokem černoskvrnným elektrickým/*Torpedo fuscomaculata*), trnuchou modroskvrnnou, velkým rejnokem dosahujícím až 220 cm *Megatrygon microps*, rejnokem *Pastinachus sephen*, *Urogymnus granulatus*, *Pateobatis fai*, sibou skvrnitou nazývanou též jako manta leopardí dosahující délky až 230 cm a rozpětí až 330 cm (*Aetobetus narinari*), trnuchou indickou (*Urogymnus asperrimus*), sibou síťkovou neboli netopýří (*Aetomylaeus vespertilio*). Můžete tu vidět papouščí ryby, napoleony dosahující délky až 230 cm, létající ryby *Dactylopterus orientalis*, delfíny, barakudy o délce až 190 cm, jehly 120 cm, lulanky, obří langusty, mořské želvy: karetu Hawksbill *Eretmochelys imbricata* a karetu zelenou *Chelonia mydas*, fotogenickou *Taenianotus triacanthus*. Tyto vody jsou také domovem marlínů modrých, černých, wahoo, plachetníků, mečounů, ostrouna krátkotrnného (*Squalus mitsukurii*), koryfén velkých mahi mahi, dlouhých až 200 cm, tuňáků žlutoploutvých, dosahujících délky až 190 cm a dalších druhů tuňáků a větších dravých ryb. Ty menší barevné korálové ryby můžete vidět v ohromných hejnech po desítkách i stovkách najednou. Spatřit můžete až osm druhů murén a samozřejmě několik druhů žraloků. K nejznámějším místním žralokům patří: černocípý, bělocípý, leopardí, citrónový, tygří, kytarový, kladivoun, hedvábný, západoaustralský *Carcharhinus sorrah*, obrovský – velrybí, mako, spanilý, rezavý a vouskatý. Jinak jich tu prý dle příruček žije na 26 druhů. Pro nás bylo asi největším zážitkem setkání s prouhatým puntičkářem.

Čekání na manty a velrybáky.

Puntíkatý kolos – žralok obrovský *(Rhincodon typus)*

Prouhaté podvodní monstrum tzv. velrybák je největším žijícím zástupcem žraloků. Bílé pruhy na šedo-modrém až hnědě zbarveném těle má každý žralok jiné. Podle pruhů na levém boku se žraloci dají i identifikovat. Každý žralok velrybí má svůj vlastní jedinečný vzor skvrn (pruhů a puntíků), podobně jako lidské otisky prstů. Břicho má žralok už bílé. Data o těch žijících na Maledivách shromažďuje nezisková organizace Maldives Whale Shark Research Programme (maldiveswhalesharkresearch.org), která sbírá fotografie s referenčními body z levého boku žraloka. Fotograf, který zašle záběr s ještě neidentifikovaným žralokem, který není v místní databázi zaznamenán, má právo ho pojmenovat. Setkali jsme se osobně se zástupkyní organizace Iru, která nám o aktivitách organizace i problémech povídala. Ale zpět k batykované parybě.

Žraloka obrovského jsme tu viděli mnohokrát

Tohle je zatím jen malé mládě, které teprve doroste do standardních rozměrů

Setkání s tímto kolosem je pro každého velkým zážitkem

FOTO: TOMÁŠ KOTOUČ

Živí se naštěstí hlavně planktonem a malými rybami. Jinak její tlama by dokázala nasát až čtyři lidi. Stále o tomto druhu žraloka mnoho nevíme. Co se děje s narozeným mládětem až do jeho dospělosti, kde žije a co ho nejvíce ohrožuje, zatím není známo. Ještě nikdo nepozoroval mládě do jeho dospělosti, nezkoumal jeho život. Odhaduje se, že mnoho mláďat se dospělosti vůbec nedožije. Žraloci mají dlouhé dětství, dospívají až ve věku 25 let, kdy jsou schopni a připraveni mít vlastní potomky.

Zkrátka a dobře to čeká na další generace, abychom se dozvěděli o tomto pruhovaném dobrákovi s obrovskou tlamou napříč celé hlavy, něco víc. Ze známých fakt je známo, že je vejcoživorodý. V jednom vrhu samice rodí i 300 mláďat o délce okolo 0,5 m. V dospělosti dosahuje zpravidla 7-9 metrů. Největší exemplář měřil okolo 18 m. Může dosáhnout maximální hmotnosti až 20 tun. Odhaduje se, že se může dožít až 150 let. Velrybák má zploštělou širokou tlamu, kde schovává okolo 300 menších zoubků, které nepoužívá pro zpracování potravy. Otevře svou tlamu, kam mu vnikne voda z okolí, jeho tělo odfiltruje to, co je k jídlu a zpět uvolní vodu a veškeré nečistoty do oceánu. Na čem si pochutnají je plankton, který je jejich hlavním zdrojem potravy, ale také si pochutnají s oblibou na krevetách, řasách a jiném mořském rostlinném materiálu, sardinkách, ančovičkách, makrelách, chobotnicích, tuňáku, ale i na rybích vejcích.

Žraloci velrybí jsou osamělí tvorové. Nicméně existují místa, kde jich najdete pohromadě víc. V Asii na Cendeberay Bay můžete vidět pohromadě i pět kusů, kde vysávají ze sítí rybářům drobné rybky. Ale na Yucatánu v Mexiku se během srpna shromažďují desítky velrybáků na jednom místě. Smí se tu s nimi jen šnorchlovat za poplatek. Někdy tu můžete spatřit i 250 jedinců naráz. Najdete tu jak samce, samičky, mláďata, tak i starší žraloky i březí samice. Podle IUCN se předpokládá, že indo-pacifická populace žraloka obrovského se za posledních 75 let snížila o 63 %. V Atlantiku o více než 30 %. Jejich populace i nadále klesá. Z tohoto důvodu jsou žraloci obrovští klasifikováni jako zranitelní a ohrožení.

My ho vždy potkali, jak si nerušeně pluje oceánem s otevřenou „hubou“ dokořán. Velký placatý kolos se pod vodou hýbal minimálně. Žádné rychlé nebo prudké pohyby nedělal, nikam nespěchal. Ale i tak jsme mu nikdy nestačili, ač jsme kopali ploutvičkami, co nám síly stačily. Prostě ocas dal doleva, doprava a ještě dvakrát a byl v nedohlednu. Díky skvělé viditelnosti zdejších vod, i když tu bylo množství planktonu, tak jsme ho mohli pozorovat už z dáli, jak se k nám blíží, kolem proplouvá a zase mizí v dáli. Pár vteřin štěstí a máme zase o čem několik let vyprávět. Pokud sem pojedete v sezóně planktonu (květen až prosinec), máte velkou šanci potkat se s tímto tunovým dobrákem. Díky monitoringu neziskové organizace a místním potápěčským centrům, se ví o 150 kusech, které se tu kolem pohybují. Měli byste opravdu velkou smůlu, kdybyste v jejich sezóně, na žádného nenarazili.

Maledivy mají punc turistického ráje, kde panensky bílé pláže omývají odstíny modro-zelené barvy vod Indického oceánu. Romantické ostrovy ale řeší dva zásadní problémy. Jednak je to globální oteplování a s ním stoupající hladiny oceánů, kde i někteří vědci tvrdí, že při oteplování planety a vzrůstající hladině oceánů jednoho dne Maledivy zmizí ze světa, z map, a ostrovy budou zaplaveny. V delším časovém horizontu se maledivské úřady obávají dopadu eroze a možného globálního oteplování země; 80 % plochy je jeden metr nebo méně nad hladinou moře. Proto místní vláda nařídila zvláštní tvorbu úspor na nákup jiného území. Většinou jde o okolní pozemky na Srí Lance a v Indii. Hlavním problémem je nejistá budoucnost ostrovů a druhým, kterého si nelze nevšimnout, je problém s odpadky, zejména s plastem. Ačkoliv se o problému ví a turistům se vštěpuje do hlavy, aby nezahazovali nikde jinde než do košů odpadky, tak všude dostanete vodu v plastových lahvičkách, v hotelu, na rychlolodi, v letadle, na potápěčské lodi, v obchodech, všude. Možná, kdyby vláda zakázala dovoz igelitových tašek a sáčků a jejich používání v zemi, jako to udělala před lety třeba Keňa, kdyby zakázala dovoz vody v plastových lahvích, zásadně by se podílela na zlepšení prostředí na ostrovech. Od roku 2025 vejde v platnost nový revoluční zákon, který bude zakazovat používání plastu na Maledivách. Blíská se tedy

Na Maledivách najdete i několik vraků. Potápění na nich je příjemným zpestřením mezi ponory s mantami a žraloky. Notabene, i tady hned pod vrakem odpočíval jeden velký žralok.

Každé ráno začalo stejně, nakládáním výstroje na loď. Mezi potápěči byli Indové, Australané, Angličané, Francouzi, Němci, Češi atd.

Maledivané jsou trochu stydliví, ale přátelští lidé

na lepší časy lidem i přírodě zde na ostrovech. Snad jednou podobné zákony zamíří i k nám, do Evropy. Ale už nyní jsou některé atoly součástí intenzivní ochrany. Náš známý Baa Atol byl vyhlášen organizací Unesco před osmi lety chráněnou biosférickou rezervací, jejímž cílem je ochránit hlavně masy bohatého planktonu. Budeme držet pěsti všem, kteří bojují o zdejší křehkou krásu, abychom i my – turisté a potápěči, mohli zase někdy tuto destinaci navštívit a vidět zase průzračnou vodu moře s bohatým podmořským životem.
Videa z naší cesty můžete vidět na FCB profilu časopisu BUDDY Potápění.

Informace

S kým jet? Zkušeným organizátorem expedic do této destinace je česká cestovní kancelář a agentura *other way holiday*, specializující se na Maledivy, s vlastním zázemím a penzionem (www.otherwayholiday.com).
Ubytování: hotel Dhiguveli Maldives 4* (www.dhiguveli.com)
Jak se tam dostanete: Četné letecké společnosti létají denně do Malé – hlavního města Malediv. Dobré zkušenosti máme s aeroliniemi Emirates, Qatar a Turkish. Cena zpáteční letenky vč. velkého zavazadla se pohybuje od 15 do 23 tisíc Kč, v závislosti na řadě kritérií (počtu přestupů, čase letu, datumu, ad.).
Víza: po příletu na letiště v Malé obdržíte zdarma 30denní vízum. Pas musí mít platnost dalších min. 6 měsíců od návratu domů.
Místní doprava: Maledivy mají poměrně dobře organizovanou lodní dopravu na přepravu lidí. Trajektové linky mezi blízkými a frekventovanými ostrovy jsou časté. Naopak při cestování na vzdálenější ostrovy, počítejte s jedním až dvěma trajekty za den. Někdy je doprava na vzdálenější ostrovy pouze několikrát do týdne. Co se týče taxíků, jsou to zpravidla malá auta pro dvě osoby a zavazadla nebo hotelové minibusy. Z hotelu

U tohoto krásného ostrova s resortem je zrovna jedno velké potápěčské lákadlo – 31m dlouhý vrak lodi v hloubce 12–31 m.

I tady narazíte na perutýny. Nejsou tu v tak hojném množství, jako známe z Rudého moře, ale tady jim poskytuje vrak lodi bezpečný domov.

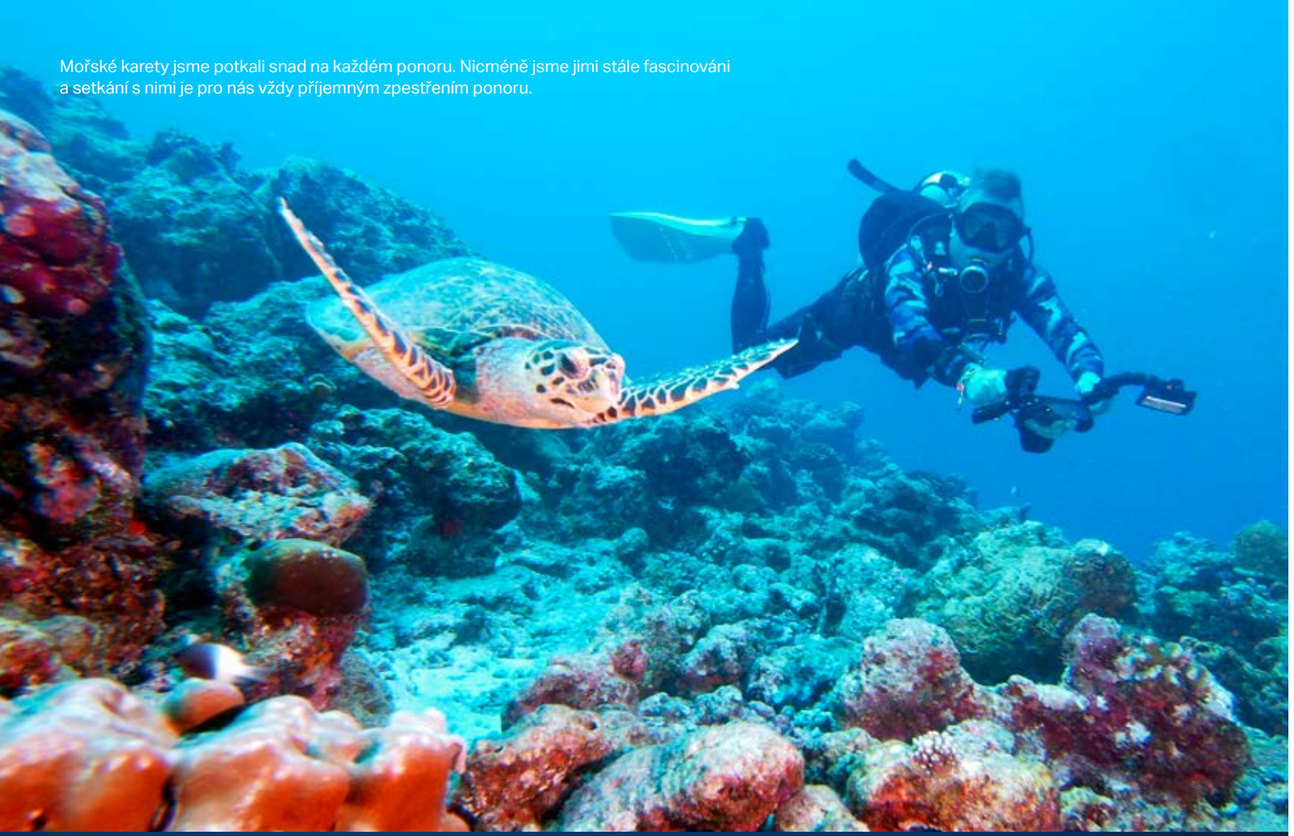

Mořské karety jsme potkali snad na každém ponoru. Nicméně jsme jimi stále fascinováni a setkání s nimi je pro nás vždy příjemným zpestřením ponoru.

Bohatá a pestrobarevná podmořská fauna a hejna ryb – to jsou typické Maledivy

v Male na letiště platí turisté svorně 10 USD. Jízdní řády se moc nedodržují anebo často mění. Je dobře se informovat před odjezdem, zda čas uvedený v jízdním řádu platí a nedošlo ke změně! Dále se k přepravě využívají take rychlolodě, letadla a hydroplány.

Měna: Místní měnou je maledivská rufie (1 rufiya), ale ve většině obchodů a hotelů včetně taxikářů berou běžně i americké dolary. Běžné jsou platební karty American Express, VISA, MasterCard, Diners a EuroCard, při platbě kartou je nutno počítat s 3,5 až 5% přirážkou. Bankomaty jsou tu sporadicky, nespoléhejte na ně.

Počet obyvatel: zhruba 441 882 (2018), z toho v Male žije zhruba ¼ obyvatel

Hlavní město: Malé na ostrově Malé. Pochází z původního slova *mahaalay*, což v překladu znamená „velký dům" (maha = velký, aalay = dům), míněno královský palác.

Časový posun: v zimě +4 hodiny, v létě +3 hodiny, čas tu pro nikoho ale nehraje roli. Nespoléhejte na dodržování časů schůzek, odjezdů lodí a odletu letadel. Nikam nikdo nespěchá a čas se tu neřeší.

Nejvyšší bod: 8. odpaliště, golfové hřiště, ostrov Villingili na atolu Addu 2,4 m n.m.

Jazyk: úředním jazykem je dhivehi, běžně se domluvíte anglicky

Náboženství: Maledivy ve 12. století konvertovaly k islámu a u toho zůstalo až do dnešních dnů (sunnitské vyznání, platí zde právo šaría, ale nepraktikuje se).

Potopený vrak lodi jsme prolezli, jak se jen dalo

Nejlepší čas pro potápění: pokud chcete vidět manty obrovské v zátoce Hanifaru Bay, největší šanci máte od července do září. Během těchto tří měsíců ale navštíví manty zátoku jen na dva až tři dny. Pokud chcete vidět velrybí žraloky a manty, je lépe dorazit mimo sezónu, v období velkého množství planktonu. Služby, ubytování a letenky jsou také daleko levnější. Potápěčské základny: potápí se tu s lahvemi se vstupem INT, ale běžně DIN adaptér i mají.

Lahve jsou standardní 15litrové, většinou plněné vzduchem. Někde umí i nitrox, ale je to pouze sporadicky. Ponory trvají do max. spotřeby 50 barů nebo 60 minut trvání ponoru. Běžně na lodi dostanete občerstvení (ananas, mango, meloun), kávu a balenou vodu.

Dostanete svůj box na potápěčskou výstroj, který zůstává na lodi, a tedy se neoplachuje. Na lodi je ale sprcha se sladkou vodou, můžete oplachovat sebe i výstroj a fotovýbavu po každém ponoru sami. Standardem je sprej na odmlžení masek. Pro fotografy připraví bez problému lornu se sladkou vodou na uložení fototechniky, kamer. V tomto směru jsme nezaznamenali žádný problém. My se potápěli s potápěčským centrem Island Divers (www.islanddivers.mv).

Přenosný PE 100 skladem

www.kompresservis.cz

BAUER KOMPRESSOREN

KOMPRES SERVIS

Autorizovaný zástupce pro ČR a SR

Potápění podél korálového útesu s viditelností 50 a více metrů ve vodě teplé 27–29 stupňů. Co víc si přát?

Elektřina: na Maledivách není jednotná rozvodná elektrická síť, proto všechny ostrovy a resorty fungují díky vlastním naftovým generátorům o napětí 220-240 V. Napětí zde kolísá a často vypadává. Zásuvky hotelových koupelen jsou nastaveny obvykle na 110 V pro holicí strojky, pro silnější přístroje je nutný transformátor a také přijde vhod adaptér, většinou jsou tam britské tříkolíkové typy zásuvek. Někde i do těchto strčíte i náš dvojkolík anebo už jsou přímo zásuvky na USB kabely.

Internet: funguje tu už přes 20 let. Wi-fi zdarma je ve většině resortů, hotelů i penzionů. Na letišti při zakoupení občerstvení nad 10 USD dostanete kód k wi-fi na 30 minut. Jinak se doporučuje zakoupit místní SIM kartu.

Vybavení pokoje a hotely: standardně wi-fi zdarma, na pokojích je TV (často nejde žádný program, vypadává), balená voda, káva a čaj s rychlovarnou konvicí, lednice, trezor. Hotelový bazén má málo hotelů, uklízí se tu a mění ručníky 1× až 2× denně.

Prvenství: Maledivy jsou nejníže položeným státem na světě s průměrnou nadmořskou výškou kolem 1,5 metru, přičemž přes 80 % jejich území se nachází pod úrovní 1 m n. m., a zároveň jsou také státem nejplošším, neboť zde nenaleznete hory a dokonce ani kopce. Byť se jedná o muslimskou zemi, Maledivy jsou zapsány v Guinessově knize rekordů pro největší rozvodovost na světě. Před pár lety byl uzákoněn zákon, že se za každý další rozvod platí vyšší a vyšší pokuty. Maledivský muslim může mít pouze 4 manželky, přičemž ženy musí se sňatkem s další ženou souhlasit. Jednu a tu samou ženu je možné si vzít pouze 3×.

Riziko: Hlavním tématem země patří již několik let globální změny klimatu a s nimi související hrozba stoupání hladiny oceánu. Maledivy citelně ovlivňuje tzv. globální oteplování. Vzhledem k průměrné výšce ostrovů je to zásadní problém. S ohledem na dlouhodobý trend stoupání mořské hladiny to pro budoucnost Malediv znamená riziko vymizení z map a konec existence. Prognózy, o jak vážnou a akutní hrozbu se jedná, se přitom dost liší. V současnosti voda stoupá o 1,7–1,8 mm za rok, tempo by však mohlo výrazně narůst. Stoupající hladina moře představuje do budoucna určitě nejvážnější hrozbu. Země se rozhodla vytvořit fond, ze kterého si Maledivy mohou nakoupit nová území. Vláda už začala možnost odkup území sondovat – v úvahu připadá Srí Lanka, Indie či Austrálie a v budoucnu jsou připraveni se stěhovat do geograficky i kulturně blízkých okolních zemí.
Rovněž se tu snaží o snižování emisí skleníkových plynů, byla zavedena taxa na zelenou energii. ■

Pokračování naší výpravy v příštím čísle Buddy.

Maledivy? To je nejenom potápěčský, ale i plážový ráj!

Potápění pro začátečníky, pokročilé i profíky. Jsme česká cestovní kancelář „other way holiday“ se zázemím a vlastním penzionem v tomto tropickém ráji. Maledivy “levně” i luxusně, s námi můžete obojí!

Dovolená na míru a mnohem víc na www.otherwayholiday.com